

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات درمانی قزوین

دانشکده بهداشت

پایان نامه جهت اخذ درجه کارشناسی ارشد رشته علوم بهداشتی در تغذیه

عنوان

ارتباط عوارض دوره بارداری و شاخص های آنتروپومتریک نوزادان با امنیت غذایی خانوار، در مادران مراجعه کننده به مراکز بهداشتی درمانی شمال غرب تهران

استاد راهنما

خانم دکتر رزا زاوشی

اساتید مشاور

آقای دکتر مصطفی نوروزی

آقای دکتر حسن جهانی هاشمی

نگارش

الهام حججی نجف آبادی

خرداد ۱۳۹۴

چکیده:

زمینه و هدف: ناامنی غذایی به مفهوم دسترسی محدود یا نامطمئن به غذای کافی و سالم از نظر تغذیه ای، یا توانایی محدود برای دستیابی به غذا از راه های قابل قبول اجتماعی است. هدف از این مطالعه بررسی ناامنی غذایی خانوار و ارتباط آن با برخی از عوارض دوران بارداری و شاخص های آنتروپومتریک نوزادان در بدو تولد می باشد.

روش کار: این مطالعه مقطعی در سال ۱۳۹۳ بر روی ۷۰۰ مادر مراجعه کننده به مراکز بهداشتی درمانی تهران انجام گرفت. برای گردآوری اطلاعات از دو پرسش نامه امنیت غذایی خانوار (USDA) (US Department of Agriculture) و اطلاعات عمومی استفاده شد. در تجزیه و تحلیل آماری نیز آزمون های مجذور کای، تی مستقل و رگرسیون لجستیک مورد استفاده قرار گرفتند.

یافته ها: در مطالعه حاضر شیوع ناامنی غذایی ۳۴/۸٪ بود به طوری که ۲۵/۴٪ از مادران ناامنی غذایی بدون گرسنگی، ۸٪ ناامنی غذایی با گرسنگی متوسط و ۱/۴٪ ناامنی غذایی با گرسنگی شدید داشتند. بررسی اطلاعات اجتماعی-اقتصادی نشان داد که مادران در خانوارهای نا امن غذایی به طور معنی داری دارای تحصیلات پایین تر و خانه دار بودند، همچنین دارای سن کم و تعداد فرزندان بیشتری بودند و درآمد کمتری داشتند. بر اساس مدل نهایی رگرسیون لجستیک و پس از تعدیل عوامل مخدوش کننده نیز مشخص گردید که ناامنی غذایی با ابتلا به دیابت بارداری ($OR=2/12$, $CI: 1/36-3/33$)، فشارخون بارداری ($OR=1/65$, $CI: 1/01-2/67$) و وزن گیری بیش از حد در دوران بارداری ارتباط دارد ($OR=1/55$, $CI: 1/07-2/24$) در حالی که طبق نتایج آزمون کاسکوور ناامنی غذایی با ابتلا به پروتئینوری، لک بینی و خونریزی در طول دوران بارداری ارتباط معنی داری نداشت. همچنین نتایج رگرسیون خطی بعد از تعدیل عوامل مخدوش کننده نیز نشان داد که از بین شاخص های آنتروپومتریک نوزادان در بدو تولد، تنها وزن تولد با ناامنی غذایی ارتباط معکوس و معنی داری داشت. ($p<0/05$) و قد و دور سر تولد ارتباط معنی داری با ناامنی غذایی خانوار نداشت. ($p>0/05$)

نتیجه گیری: در این مطالعه نشان داده شد که زندگی در خانوار های نا امن غذایی می تواند خطر ابتلا به دیابت و فشارخون و وزن گیری بالا در مادر و همچنین تولد نوزاد کم وزن را افزایش دهد.

کلید واژه: ناامنی غذایی خانوار، دیابت بارداری، فشارخون بارداری، پروتئینوری بارداری، لک بینی بارداری، خونریزی بارداری، وزن گیری در دوران بارداری، شاخص های آنتروپومتریک نوزادان در بدو تولد

